

**De jongen die zijn naam
niet mocht houden**

De jongen die zijn naam niet mocht houden

Robin de Keijzer

Scholten
uitgeverij

De jongen die zijn naam niet mocht houden

Robin de Keijzer

© Scholten Uitgeverij B.V.
www.scholtenuitgeverij.nl
info@scholtenuitgeverij.nl

Opmaak cover: Zijdiezijn
Foto achterzijde: Australian National Maritime Museum
Opmaak binnenwerk: Piet Versteeg
Eerste druk: maart 2026

ISBN: 9789083625690
NUR: 242

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen, of enige andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever. Voor het overnemen van gedeelten uit deze uitgave in bloemlezingen, readers en andere compilatiewerken (artikel 16 Auteurswet 1912) dient men zich tot de uitgever te wenden.

~ 1 ~

It is mijn kans! Evan grist een scone uit de mand en laat hem in zijn broekzak verdwijnen. Zijn ogen schieten naar de bakker. Gelukkig, hij heeft niets gezien.

Opgelucht haalt hij adem. Het is weer gelukt. Nu weg hier.

Zo onopvallend mogelijk loopt hij naar de deur. Het late middaglicht schijnt hem door het winkelraam tegemoet. Hij duwt de deur open en voelt de koele wind in zijn gezicht.

Plotseling grijpt een deftige vrouw hem bij zijn arm. 'Moet jij niet betalen voor dat broodje? Je kunt er toch niet zomaar mee weglopen?'

De bakker hoort het. 'Hé, wat gebeurt daar allemaal?' Hij komt van achter de toonbank vandaan.

'Ik denk dat we hier te maken hebben met een kleine dief, meneer,' zegt de vrouw. 'Ik zag hoe hij iets in zijn broekzak stopte. Nu wil hij daar stilletjes mee weglopen.'

'Laat me met rust!' roept Evan. Hij rukt zich los.

De bakker stapt op hem af. 'Jij gaat helemaal nergens heen, schooier. Betalen zul je.'

'Rocky, help me!'

Een bruine hond springt tevoorschijn. Grommend blijft hij tussen Evan en de bakker in staan. De man deinst achteruit.

Evan maakt van het moment gebruik, draait zich razendsnel om en rent hard weg. Als hij bij het einde van de straat gekomen is, fluit hij hard op zijn vingers. Gelijk rent Rocky naar hem toe.

‘Terugkomen jij, straatrat!’, schreeuwt de bakker hem na. ‘De volgende keer grijp ik je!’

Evan rent verder. Wat denkt ‘ie zelf? Terugkomen? Hij holt tot hij zeker weet dat niemand hem volgt.

Bij de Theems zakt hij neer, verstoopt achter wat begroeiing. ‘Alsof ik dit allemaal zo leuk vind.’

Hij raapt een plat steentje op en keilt het over het water. Dan nog een. En nog een. ‘Alsof ik er iets aan kan doen dat papa vermist is. Dat mama nu alles alleen moet doen. Dat is al erg genoeg.’

Meer steentjes volgen. ‘Maar daarom moet ik voor eten zorgen! Moest ik stelen vandaag! En... En... *Argh!*’ Hij slaakt een gefrustreerde kreet. ‘Daarom moet ik een schooier zijn! Worden uitgemaakt voor straatrat!’ Hij smijt het laatste steentje met kracht het water in.

Tranen branden in zijn ogen: ‘Waarom mag ik niet zijn zoals de andere jongens?’

Hij kijkt naar de lichtjes van de Tower Bridge. Naar de stad aan de overkant. Zo dichtbij. En toch zo ver weg.

Rocky komt naast hem zitten. Hij aait hem over zijn kop. ‘In elk geval heb ik jou nog, hè?’ Hij breekt een stuk scone af en begint er langzaam op te kauwen.

Opeens hoort hij het zware geluid van de Big Ben. Zes slagen. Zes uur.

‘O nee, ik ben Lizy vergeten!’ Hij springt op. ‘Kom, Rocky!’

Het is al donker als hij bij zijn huis komt. Hij haalt het touwtje met de sleutel onder zijn shirt vandaan. Opent de deur. ‘Mam? Ik ben thuis.’

Moeder kijkt op als hij binnenstapt. Moe na een lange dag werken.

‘Hier, ik heb nog een stuk scone voor u.’

‘Dank je, jongen. Maar waar was jij? Lizy was al die tijd alleen.’

‘Het spijt me. Het komt allemaal door wat er gebeurde vandaag. Daarom was ik haar helemaal vergeten.’

Moeder ziet zijn gezicht, hoort de klank in zijn stem. ‘Jochie toch, kom eens hier.’

Evan gaat bij haar aan tafel zitten.

‘Weet je nog wat je moet doen als je het moeilijk hebt?’

Hij knikt. ‘Diep inademen door mijn neus, rustig uitademen door mijn mond.’

‘Inderdaad. Als een stil gebed tot God. We ademen Zijn liefde voor ons in, en onze zorgen weer bij Hem uit.’

Ze legt haar handen uitnodigend op tafel. Met de handpalmen naar boven. ‘Laten we dat samen doen.’

Evan pakt ze vast en sluit zijn ogen.

‘Adem diep in: God houdt van mij, ik mag er zijn. Adem rustig uit: God kent mij, ik leg mijn zorgen bij Hem neer.’

Even zwijgen ze. Dan zegt Evan: ‘Weet u, ik wou dat ik kon werken. Dan hoefde ik niet te stelen.’

‘Je bent een goede jongen, Evan. Het spijt me dat het zo moet. Probeer wel op je zusje te letten. Dat hadden we toch afgesproken?’

Evan knikt. Hij denkt aan haar bleke gezicht, haar stille blik.

‘Morgen neem ik wat voor haar mee.’

Hij geeft moeder een kus en kruipt daarna in bed.

~ 2 ~

De volgende morgen schrikt Evan wakker van een harde bonk. Dan haastige voetstappen in de woonkamer. Iets later het sluiten van de deur.

Is mama nu al naar haar werk? Wat doet ze eigenlijk voor werk? Hij glipt in zijn kleren. Bij de wasbak frist hij zich een beetje op. Als hij zijn jas en schoenen aandoet, gaat Rocky kwispelend staan.

‘Sorry, je moet nog even wachten. Ik ga je straks uitlaten.’

Evan loopt naar buiten. Hij ziet moeder met grote stappen bij hem vandaan lopen. *Ik haal haar wel in.*

Hij hoeft geen moeite te doen haar te volgen. Het is nog vroeg, er lopen bijna geen mensen op straat.

Bij een groot huis klopt ze aan.

Evan verstopt zich achter een boom. Hier wonen vast rijke mensen. Ze hebben zelfs een auto.

Een butler doet open. Hij wijst naar een kleine zijdeur. Daar gaat ze naar binnen.

Evan ziet het gebeuren. Wat zou ze moeten doen? Het ontbijt klaarmaken? Wat ze nu niet voor ons kan doen? Of hun auto poetsen?

Hij komt achter de boom vandaan. Gefrustreerd loopt hij verder.

Er lopen al meer mensen op straat nu. Ook de winkels zijn open.

Hopelijk vind ik wat voor Lizy. Iets wat haar blij maakt. Zodat ze weer een keer lacht.

Bij een groentewinkel ziet hij een mand met appels staan. Dat zou nog eens een lekkere traktatie zijn.

Hij voelt de weerstand weer. Eigenlijk is dit niet goed. Maar wat moet hij dan? Met Lizy gaat het ook niet goed.

Hij loopt onverschillig langs de mand. Was Rocky er maar bij. Dan kon hij die mand omgooien en zou dit een makkie zijn.

Ook zonder zijn hond weet hij drie appels te pakken. Voor iedereen een. Mama en Lizy gaan straks zó blij met hem zijn!

Met grote stappen loopt Evan terug richting huis. Hij begint te rennen. Als hij een zijstraat ingaat, botst hij hard tegen een man aan. *Oef!* Door de klap rolt er een appel uit zijn jaszak. Snel raapt hij hem op.

De man zegt met zware stem: 'Zo... zeg maar eens even: hoe kom jij aan die appel?'

Evan kijkt omhoog. Een agent! Hij wil wegrennen, maar de man grijpt hem bij zijn jas. 'Waar denk jij zo snel heen te gaan?' Hij kijkt naar Evans jaszak, een bolling. De tweede appel. Hij fouilleert hem. In zijn broekzak vindt hij de derde. 'Je bent nogal bezig geweest.'

'Laat me los!'

'Dat lijkt mij geen goed plan. Kleine dieven horen niet rond te lopen. Die moeten worden opgepakt en opgesloten.'

Evan probeert zichzelf los te wurmen.

'Je kunt draaien wat je wilt, het zal je niet helpen. Denk je echt dat je nú nog kunt ontsnappen?'

De agent sleept hem mee naar het politiebureau. 'Ik heb er weer een gevonden.'

Agent Thomson kijkt op: 'Wat heb je daar, collega?'

'Een straatschoffie. Maar vooral een kleine dief. Vanochtend betrapte ik hem met gestolen appels.'

De man ziet zijn versleten kleren. Zijn verwilderde haar. Inderdaad, een echt straatschoffie.

‘Ik zal hem in het gevang stoppen. Ik begreep laatst dat de regering van Londen nieuwe plekken heeft. Daar kunnen ze zulke jongens goed kwijt.’

Hij neemt Evan mee naar een van de cellen. ‘Ik hoop dat je van je vrijheid genoten hebt. Als het aan mij ligt, kom jij voorlopig niet meer buiten.’

‘Ik kan hier niet blijven. Ze kunnen thuis niet zonder mij.’

‘Geef mij een goede reden. Als jij zo onmisbaar bent, had je daar eerder aan moeten denken.’

‘Ik moet voor mijn zusje zorgen. Ze kan niet zonder mij.’

‘Heb je geen ouders?’

‘Mijn vader is kwijtgeraakt in de oorlog. Daarom moet mijn moeder heel veel werken.’

‘Zij zijn echt niet de enigen, hoor. Reken er maar niet op dat je vrijkomt. Aan dieven hebben we niets. Iedereen moet werken voor zijn geld.’

Agent Thomson laat Evan achter in de politiecel.

In paniek denkt Evan: dit gaat helemaal verkeerd!

Hij denkt aan de woorden van de agent: *Als het aan mij ligt, kom jij voorlopig niet meer buiten. En: Ik begreep laatst dat de regering van Londen nieuwe plekken heeft. Daar kunnen ze zulke jongens goed kwijt.* Wat bedoelde hij dáár nou weer mee? Bang en onzeker zakt hij neer op de harde grond.

~ 3 ~

Evan wordt overspoeld door een diep gevoel van eenzaamheid. Met pijn in zijn hart staart hij door het kleine tralievenster naar de wolken die langstrekken. Naar de vrijheid aan de andere kant van de betonnen muur.

In een poging rustig te worden, probeert hij het ademhalingsgebed van thuis. Maar hij kan niet geloven dat God nog van hem houdt. Hem écht kent. Anders had hij hier niet gezeten.

De enige momenten dat hij aan iets anders denkt, is wanneer agent Thomson hem eten of drinken komt brengen. Of hem vragen stelt over zijn thuissituatie.

De man ziet hoe hij met zichzelf worstelt. In een poging hem te helpen, geeft hij hem potloden en papier. 'Hier. Het kan helpen om je gevoelens van je af te schrijven. Of te tekenen, als je dat eerste niet kunt.'

Evan kijkt hem aan. Toen het thuis nog goedging, hadden zijn ouders hem lezen en schrijven geleerd. Maar wat moet hij schrijven? Hoe erg hij het hier vindt? Dat hij zich zo alleen voelt? Het verandert toch niks aan zijn situatie. Sterker nog, het maakt alles alleen maar erger.

Op de vroege morgen van de vijfde dag opent agent Thomson de celdeur opnieuw. 'Opstaan, jongen.'

Evan draait zich naar hem toe. Daar is hij weer. Hij komt overeind. Zijn spieren doen pijn van het harde gevangenisbed.

Agent Thomson grijpt hem bij zijn arm. 'Weet je wat jij nodig hebt? Een bad. En een knipbeurt.' Hij neemt hem mee naar de badkamer van het bureau. Daar wacht een zuster hem op.

‘Kleed je maar uit en stap in het bad.’

Evan doet wat hem gezegd wordt. Het warme badwater doet zijn spieren goed.

De zuster pakt zijn kleren en neemt ze mee de kamer uit. Even later komt ze terug met kappersspullen. ‘Gelukkig heb je kort haar. Ik zie weleens meisjes van wie het haar zo aan elkaar geklit is, dat ik het moet afscheren. Dit valt nog wel te redden.’

Als ze klaar is, houdt ze hem een handdoek voor.

Hij stapt het bad uit en slaat het snel om zich heen.

De zuster wijst naar een nieuwe set kleren. ‘Trek maar aan. Ik denk dat je het wel past.’

Hè? Nu snap ik het niet meer. Ik ben in bad geweest. Mijn haren zijn geknipt. Krijg ik nu ook nog nieuwe kleren? Argwanend kijkt hij haar aan.

De vrouw knikt vriendelijk. ‘Toe maar. Ze zijn voor jou.’

Blij trekt Evan de nieuwe onderkleding aan. Dan de grijze korte broek. Daarna het blauwe poloshirt. Wat voelt dit fijn! *Zou het dan toch nog goedkomen met mij?*

Als hij ook zijn laarzen aangedaan heeft, zegt de zuster: ‘Zo, dat voelt toch wel een stuk beter. Of niet?’

Evan knikt dankbaar.

‘Helaas heb ik ook iets minder leuks.’ In haar hand heeft ze een injectiespuit. ‘Ga maar even op het krukje zitten.’

Evan neemt plaats.

‘Dit gaat even zeer doen. Wees een stoere jongen, dan komt de prik... nu.’

Evan voelt de dikke naald in zijn bovenarm gaan. Hij klemt zijn kaken op elkaar.

‘Best vervelend, hè? Maar je bent klaar, hoor. Je kunt hier nog wel wat last van krijgen de komende tijd.’ Ze staat op en brengt hem terug naar agent Thomson.

‘Hier, hij is helemaal klaar. Ingeënt en wel.’

‘Mooi zo. Staat goed als zijn moeder straks langskomt.’ Hij

neemt Evan van haar over en begeleidt hem terug naar zijn cel. Evan wrijft over zijn rechterbovenarm. *Waar was dat nu weer voor nodig?*

Hij gaat op zijn bed zitten. Nu maar afwachten. Hij heeft tenslotte nieuwe kleren gehad. Dat is toch niet voor niets?

Met een sprankje hoop op toch een goede afloop, wacht hij af.

Later die middag komt moeder langs. Maar het nieuws dat ze brengt, verandert zijn complete wereld. 'Dus dát bedoelde die agent. Hij stuurt mij gewoon ver weg van hier.'

'Ook ik ben erg geschrokken,' zegt moeder verdrietig. 'Ik heb geen oog dichtgedaan vannacht. Maar er zitten zoveel goede kanten aan. Dominee Parker noemde het zelfs 'het land van melk en honing'. Net zoals Kanaän dat was voor de Israëlieten. Echt jongen, je krijgt daar kansen die je hier nooit zult krijgen. Je mag daar zelfs de sinaasappelen van de bomen plukken. Op een paard nog wel.'

'Maar mam... Australië! Wat moet ik daar? Ik weet de weg daar niet, ik ken daar niemand. Waarom zo ver?'

'Weet je nog wat je pas 's avonds zei? *Ik wou dat ik kon werken. Dan hoefde ik niet te stelen.* Weet je nog?'

Evan bijt op zijn lip en knikt zachtjes.

'Dat ga je daar allemaal leren. En je zult naar school mogen. Daar kun je vrienden maken. Dat wil je toch ook graag?'

'Maar mam, ik wil écht niet.' Snikkend valt hij in haar armen.

'Ik vind het zo erg. Zo ontzettend erg.'

Moeder probeert zich sterk te houden. Het verdriet van Evan raakt haar hard. Ze trekt hem tegen zich aan. 'Ach jongen, dat weet ik toch? Het is ook zo moeilijk allemaal.'

Een tijdje blijven ze zo zitten. Tot moeder hem een stukje van haar afduwt. 'Kom jongen, probeer een beetje rustig te worden. Adem diep in...'

‘Dat heb ik al geprobeerd, mam,’ onderbreekt Evan haar. ‘Maar het werkt niet.’

Moeder kijkt hem verdrietig aan. Dan zegt ze: ‘Ik snap dat je dat zo voelt, Evan. Maar toch is het zo. Er komt een moment dat je dat zult inzien. Hier, ik heb iets voor je meegenomen.’ Ze geeft hem een klein doosje. ‘Ik hoop dat het je zal helpen.’

Evan maakt het open en zegt verbaasd: ‘Het mes van papa! Ik dacht dat ik daar niet mocht aankomen.’

‘Je mag het hebben. Ik denk dat jij nu groot genoeg bent om ermee om te kunnen gaan.’

‘Wow, dank u wel.’ Evan klapt het mes een paar keer open en dicht.

Opeens vallen hem de kleine tekens op die in het houten heft gekerfd staan.

‘Hé, wat staat daar?’ Hij leest de letters en de getallen op: ‘JOSHUA 1:9. Wat betekent dat?’

Moeder kijkt hem ernstig aan: ‘Dat is een heel mooie belofte uit de Bijbel. Het hielp je vader toen hij uitgezonden werd. Het helpt mij om het zonder hem vol te kunnen houden. En ik bid dat het jou ook zal helpen. Dat je het uit je hoofd leert.’

‘Wat staat daar dan?’

‘Daar staat: *Wees sterk en moedig, wees niet bang, want de Heere jouw God is bij je, waar je ook gaat.* Waar je ook gaat, Evan. Weet dat je nooit alleen bent. Zelfs niet als ik er straks niet bij kan zijn.’

Evan valt moeder om haar hals. ‘Ik zal u of vader of Lizy echt niet vergeten, hoor. Nooit.’ Hij geeft haar een kus.

‘Ik jou ook niet, jongen.’ Ze steekt haar hand onder zijn poloshirt en wrijft over zijn rug. ‘Moet je jou nu toch eens zien. Nieuwe kleren, netjes geknipt... Je bent een knappe knul. En je gaat een geweldige toekomst tegemoet. Weet je trouwens al, dat je mij kunt schrijven straks? In de koffer van Lizy zit ook pen en papier.’

‘Van Lizy? Gaat zij ook mee?’

Moeder knikt. ‘Ik denk dat het haar heel goed zal doen.’

‘Maar u dan? Dan bent u helemaal alleen.’

‘Denk aan die belofte. God gaat met jou mee, maar blijft ook bij mij.’

Ze zwijgen. Er is gezegd wat er gezegd moet worden. En gedaan wat er gedaan moet worden.

Dan verbreekt agent Thomson hun afscheid. ‘Het is tijd om te gaan. Jullie zullen elkaar morgen in de haven nog even zien. Voor de laatste keer.’

De paniek breekt bij Evan uit als moeder opstaat. ‘Mam, ga nog niet weg. Blijf nog héél even.’

‘Het spijt me, ik moet gaan nu. Wees een goede jongen straks. Zoals je altijd al bent geweest.’

‘Alstublieft, ga nog niet weg.’ De tranen springen in zijn ogen. ‘Mam.’

Nog één keer geeft moeder Evan een allerlaatste afscheidsknuffel. ‘Kom jongen, je moet sterk zijn nu. Denk aan waar we het net over hadden.’ Ze overlaadt hem met kussen op zijn donkere haren. Dan draait ze zich naar de deur.

Agent Thomson laat haar eruit, maar gooit de deur voor Evan dicht.

‘Mam!’ Hij rammelt hard aan de tralies. ‘MAMA!!!’

Huilend gaat hij op het harde gevangenisbed liggen.

~ 4 ~

Het ochtendlicht prikt aarzelend door het grijze wolkendek heen. De kade gonst van de stemmen. Het grote stoomschip SS Alverra trekt veel bekijks. Er zijn passagiers. Familieleiden die afscheid komen nemen. Agenten die de menigte in de gaten houden. Reporters die verslag doen en foto's maken voor de krant.

Evan is hier deze morgen door een wagen van de politie afgezet. Hij ziet het grote vaartuig. 'Wat een enorm geval. Dus dat schip gaat mij naar Australië brengen?'

'Hij is echt groot, ja,' antwoordt moeder. 'Maar dat is ook wel nodig. Moet je kijken hoeveel volwassenen en kinderen er mee gaan. En het moet heel sterk zijn. Het gaat straks de zee op.'

'Hm,' reageert Evan zacht. Hij ziet de twee grote schoorstenen. De reddingsbootjes. De kleine raampjes. 'Waar zou mijn kamer zijn?'

'Ze zullen je de weg wel wijzen als je aan boord bent.'

'Vast wel, maar... Ik ben bang, mam.'

Moeder trekt hem tegen zich aan. 'Je moet nu sterk zijn. Ook voor Lizy. Als haar grote broer moet je het goede voorbeeld geven.'

Evan ademt diep in, en blaast de lucht zachtjes weer uit. Mama heeft gelijk. Hij kijkt zijn zusje aan: 'Wees maar niet bang, Lizy. Samen redden we het wel.'

Lizy glimlacht opgelucht.

Hij kriebelt Rocky achter zijn oren. 'En jij? Ga jij me nog missen?'

Rocky kwispelt als antwoord met zijn staart. Hij springt tegen hem op en geeft een natte lik in zijn gezicht.

‘Haha, dat is duidelijk. Ik zal jou ook missen, vriendje.’

Op dat moment klinkt er een zware, monotone toon.

TOOOEEET!!! TOOOEEET!!! Het maakt op een harde manier een einde aan hun afscheid.

Een man klingelt met een bel. ‘Aan boord allemaal! Aan boord!’ Evan voelt het definitieve afscheid naderen. Dit was het dan. De laatste keer voor heel lang. Hij valt zijn moeder om haar hals. ‘Ik ga u zo erg missen.’

‘Ik ook,’ huilt Lizy.

Moeder geeft haar kinderen nog een laatste knuffel. Ze overlaadt hen met kussen op hun hoofd. ‘Ik jullie ook, lieverds.’

Ze kijkt naar Lizy: ‘Mijn lieve meisje. Blijf maar dicht bij Evan in de buurt. Hij zorgt wel voor je.’

Vervolgens richt ze zich tot Evan. ‘Mijn grote, lieve jongen. Probeer er een beetje van te genieten. En kom daarna, als jullie daar klaar zijn, snel weer terug naar huis. Beloof je dat?’

‘Natuurlijk, mama.’

Hij geeft Rocky een aai over zijn kop. ‘Dag Rocky. Braaf zijn, hè? Goed op mama letten.’

Dan grijpt hij de hand van Lizy vast. Met zijn andere hand zijn koffer. ‘Dag mam! Hopelijk tot heel snel!’

Hij loopt de loopbrug op. De laatste verbinding tussen de oever van zijn thuis en het grote schip. Tussen Engeland en de onbekende, nieuwe wereld.

Op het dek worden ze opgewacht door de purser, die als leidinggevend officier moet zorgen voor een veilige en aangename reis.

Meerdere kinderen staan al bij hem te wachten. Op hun gezichten staan dezelfde emoties. Spanning en verwondering. Angst en verdriet.